

PIEŅEMTIE TEKSTI

P8_TA(2017)0210

2014. gada ziņojums par subsidiaritāti un proporcionalitāti

Eiropas Parlamenta 2017. gada 17. maija rezolūcija par 2014. gada ziņojumu par subsidiaritāti un proporcionalitāti (2015/2283(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 2003. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu un tā jaunāko redakciju — 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu,
- ņemot vērā Protokolu Nr. 1 par valstu parlamentu lomu Eiropas Savienībā,
- ņemot vērā Protokolu Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu,
- ņemot vērā praktiskos pasākumus, par kuriem attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 294. panta 4. punkta īstenošanu vienošanās pirmajā lasījumā gadījumā 2011. gada 22. jūlijā vienojās Eiropas Parlamenta un Padomes atbildīgie dienesti;
- ņemot vērā 2016. gada 12. aprīļa rezolūciju par 2012. un 2013. gada ziņojumiem par subsidiaritāti un proporcionalitāti¹,
- ņemot vērā 2014. gada 4. februāra rezolūciju par ES tiesību aktu atbilstību un subsidiaritāti un proporcionalitāti — 19. ziņojums par tiesību aktu labāku izstrādi, 2011. gads²,
- ņemot vērā 2012. gada 13. septembra rezolūciju par 18. ziņojumu par tiesību aktu labāku izstrādi — subsidiaritātes un proporcionalitātes principu piemērošana (2010. gads)³,
- ņemot vērā 2011. gada 14. septembra rezolūciju par tiesību aktu labāku izstrādi,

¹ Pieņemtie teksti, P8_TA(2016)0103.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2014)0061.

³ OV C 353 E, 3.12.2013., 117. lpp.

- subsidiaritāti un proporcionalitāti un lietpratīgu regulējumu¹,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Reģionu komitejas 2014. gada 5. februārī parakstīto sadarbības nolīgumu,
 - ņemot vērā Komisijas 2014. gada ziņojumu par subsidiaritāti un proporcionalitāti (COM(2015)0315),
 - ņemot vērā Reģionu komitejas 2014. gada ziņojumu par subsidiaritāti,
 - ņemot vērā COSAC 2014. gada 19. jūnija, 2014. gada 14. novembra, 2015. gada 6. maija un 2015. gada 4. novembra pusgada ziņojumus „Uz parlamentāro uzraudzību attiecināmo Eiropas Savienības procedūru un prakses attīstība”,
 - ņemot vērā Reglamenta 52. un 132. pantu,
 - ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu un Konstitucionālo jautājumu komitejas atzinumu (A8-0114/2017),
- A. tā kā 2014. gadā Komisija saņēma 21 pamatotu atzinumu par 15 Komisijas priekšlikumiem; tā kā iesniegto dokumentu kopējais skaits bija 506, tostarp iesniegumi, kas ir veikti politiskā dialoga ietvaros;
- B. tā kā 2014. gadā trīs dalībvalstu parlamenti (Dānijas Folketings, Nīderlandes parlamenta Otrā palāta un Apvienotās Karalistes parlamenta Lordu palāta) iesniedza ziņojumus ar sīki izstrādātiem priekšlikumiem par to, kā stiprināt dalībvalstu parlamentu lomu lēmumu pieņemšanas procesā;
- C. tā kā, 2014. gada 5. februārī parakstot Eiropas Parlamenta un Reģionu komitejas sadarbības nolīgumu, abas iestādes apņēmas vairo Eiropas Savienības legimitāti;
- D. tā kā 2015. gada 19. maijā Komisija pieņēma labāka regulējuma pasākumu kopumu ar jaunām integrētām labāka regulējuma pamatnostādnēm, iekļaujot arī atjauninātus norādījumus par subsidiaritātes un proporcionalitātes novērtēšanu saistībā ar jaunu iniciatīvu ietekmes novērtējumu sagatavošanu;
- E. tā kā Eiropas Parlamenta Ietekmes novērtēšanas nodaļa 2014. gadā sagatavoja 31 sākotnējo novērtējumu, divus sīki izstrādātus novērtējumus, trīs Komisijas ietekmes novērtējumu alternatīvus vai papildu ietekmes novērtējumus un vienu grozījumu ietekmes novērtējumu;
- F. tā kā Savienības tiesību aktos deleģētās pilnvaras ir piešķirtas gadījumos, kad ir nepieciešama fleksibilitāte un efektivitāte un kad, īstenojot parasto likumdošanas procedūru, minētos kritērijus sasniegt nevar; tā kā tādus noteikumus, kas ir būtiski, lai reglamentētu paredzēto jautājumu, var pieņemt tikai likumdevēji;
- G. tā kā subsidiaritāte un proporcionalitāte ir galvenie apsveramie aspekti, retrospektīvi izvērtējot, vai ES rīcība patiešām nodrošina gaidītos rezultātus no lietderīguma, efektivitātes, saskaņotības, atbilstības un ES pievienotās vērtības viedokļa,

¹ OV C 51 E, 22.2.2013., 87. lpp.

1. atzinīgi vērtē to, ka arī turpmāk tiks ņemti vērā subsidiaritātes un proporcionalitātes principi, kuri saskaņā ar Līgumiem ir vieni no Eiropas Savienības vadošajiem principiem, kas reglamentē tās rīcību un būtu jāuzskata par ES politikas veidošanas procesa sastāvdaļu; atgādina, ka attiecībā uz ikvienu jaunu tiesību akta iniciatīvu Līgums uzliek Komisijai par pienākumu noskaidrot, vai ES ir tiesības rīkoties un vai šī rīcība ir pamatota no subsidiaritātes un proporcionalitātes principa viedokļa, un pārliecināties, ka ikvienai iniciatīvai ir pievienots paskaidrojums, kurā cita starpā ir paskaidrots, kā tā atbilst minētajiem principiem;
2. uzsver, ka viens no svarīgajiem līdzekļiem, ar kuru samazina tā saucamo demokrātijas deficītu un nodrošina Eiropas un dalībvalstu iestāžu sadarbību, ir dalībvalstu parlamentu īstenotā subsidiaritātes pārbaude; norāda, ka dalībvalstu parlamentiem ir neatsverama nozīme, nodrošinot to, lai lēmumi tiktu pieņemti visefektīvākajā līmenī un cik vien iespējams tuvu iedzīvotājiem; uzsver, ka tiesību aktu pieņemšanai nepieciešama liela vairākuma piekrišana Padomē, ko veido visu dalībvalstu valsts ministri, kuri ir politiski atbildīgi savu dalībvalstu parlamentiem, un ka tas ir vēl viens veids, kā tiek pilnībā ievērots subsidiaritātes princips;
3. konstatē, ka 2014. gadā ir ievērojami samazinājies no dalībvalstu parlamentiem saņemto pamatoto atzinumu skaits; tomēr norāda, ka šāds samazinājums var būt skaidrojams ar to, ka samazinās Komisijas izstrādāto tiesību aktu priekšlikumu skaits; vērs uzmanību uz to, ka 2014. gadā ne par vienu Komisijas priekšlikumu nav sāka „dzeltenās kartītes” vai „oranžās kartītes” procedūra atbilstoši Protokolam Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu; atgādina, ka „dzeltenās kartītes” procedūra pagātnē ir sāka divreiz (vienreiz 2012. gadā un vienreiz 2013. gadā), kas liek domāt, ka šī sistēma darbojas;
4. konstatē, ka 2014. gadā pamatotus atzinumus iesniedza tikai 15 parlamenti un ka salīdzinājumā ar 2013. gadu šis skaitlis liecina par to, ka no visiem 41 parlamentiem piedalījušos parlamentu īpatsvars ir krities par aptuveni 50 %;
5. atzinīgi vērtē to, ka 2014. gadā visas ES iestādes aktīvi piedalījās Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā paredzētā subsidiaritātes un proporcionalitātes principa ievērošanas kontrolē; atzinīgi vērtē to, ka tika uzlabots Komisijas un dalībvalstu parlamentu politiskais dialogs, — viens no iemesliem ir tas, ka komisāri vairākkārt apmeklēja dalībvalstu parlamentus;
6. tomēr konstatē, ka dalībvalstu parlamentu iesniegto pamatoto atzinumu vairākumu veido vien dažu dalībvalstu parlamentu iesniegtie pamatotie atzinumi; mudina pārējos parlamentus Eiropas diskusijās iesaistīties aktīvāk;
7. konstatē, ka dažu dalībvalstu parlamenti ir uzsvēruši, ka atsevišķos Komisijas tiesību aktu priekšlikumos subsidiaritātes un proporcionalitātes pamatojums ir nepietiekams vai tā būtībā nav vispār; aicina Komisiju uzlabot tās paskaidrojumus, vienmēr sniedzot izsmeļošu, visaptverošu un uz faktiem balstītu analīzi par tās priekšlikumiem no subsidiaritātes un proporcionalitātes viedokļa, tādējādi palīdzot dalībvalstu parlamentiem šos priekšlikumus izskatīt efektīvāk;
8. konstatē, ka Ietekmes novērtējuma padome (INP) uzskata, ka aptuveni 32 % ietekmes novērtējumu (IN), kurus tā izskatīja 2014. gadā, ir iekļauta neapmierinoša subsidiaritātes vai proporcionalitātes principa, vai abu principu analīze; atzīmē, ka šis

īpatsvars ir līdzīgs iepriekšējo gadu rādītājiem, un tādēļ uzskata, ka šā iemesla dēļ var būt nepieciešami uzlabojumi;

9. saistībā ar iepriekš teikto konstatē, ka ietekmes novērtējumi ir ļoti svarīgi līdzekļi, kas palīdz pieņemt lēmumus likumdošanas procesā, un šajā sakarībā norāda, ka ir pienācīgi jāapsver ar subsidiaritāti un proporcionālītāti saistītie jautājumi; šajā sakarībā atzinīgi vērtē labāka regulējuma pasākumu kopumu, kuru Komisija pieņēma 2015. gada 19. maijā, lai nodrošinātu, ka ES tiesību akti labāk apmierina iedzīvotāju intereses, un kurā cita starpā ir risinātas INP bažas par subsidiaritāti un proporcionālītāti; atzinīgi vērtē to, ka šajā pasākumu kopumā Komisija ir sniegusi dziļāku paskaidrojumu par to, kā tiesību aktu priekšlikumos ir ievērotas juridiskās saistības ņemt vērā subsidiaritātes un proporcionālītātes principu, tostarp par to, ka tā to ir sniegusi, izstrādājot ietekmes novērtējumus; taču uzsver, ka labāka regulējuma pasākumu kopums ir jāizmanto, lai veidotu stabilus Eiropas tiesību aktus jomās, kur īstu progresu un pievienoto vērtību vislabāk var sasniegt tieši Eiropas līmenī;
10. atgādina, cik svarīgi ir Komisijas izstrādātie gada ziņojumi par subsidiaritāti un proporcionālītāti; šajā sakarībā aicina Komisiju iesniegt izsmeļošākus gada ziņojumus par subsidiaritāti un proporcionālītāti, tostarp aicina proporcionālītātes principu analizēt dziļāk;
11. atzinīgi vērtē vairāku dalībvalstu parlamentu, jo īpaši Dānijas Folketinga, Nīderlandes parlamenta Otrās palātas un Apvienotās Karalistes parlamenta Lordu palātas, izstrādātos ziņojumus un atzīst tos par vērtīgu ieguldījumu debatēs par dalībvalstu parlamentu nozīmi ES lēmumu pieņemšanas procesā, un pieņem zināšanai tajos iekļautos priekšlikumus; konstatē, ka tajos ir sniegtas idejas, kā paplašināt subsidiaritātes kontroles mehānisma darbības jomu, jo ir izteikts ieteikums par to, lai pamatotajos atzinumos būtu aplūkota arī attiecīgo priekšlikumu atbilstība proporcionālītātes principam; tomēr uzskata, ka šādu priekšlikumu praktiskā īstenojamība ir rūpīgi jāapsver un ir jāpārskata attiecīgie Līgumi un protokoli, jo šie priekšlikumi nav atspoguļoti spēkā esošajos Līgumos; mudina citu dalībvalstu parlamentus paust savu viedokli par to, kāda funkcijas ES lēmumu pieņemšanas procesā ir jāpilda dalībvalstu parlamentiem; atzinīgi vērtē dalībvalstu parlamentu dalību debatēs par Eiropu un mudina tos sadarboties vienam ar otru un ar Eiropas Parlamentu vēl ciešāk;
12. ierosina, ka jebkurā Līgumu vai to protokolu iespējamā pārskatīšanā varētu apsvērt, vai pamatotos atzinumos būtu jāietver tikai subsidiaritātes principa ievērošanas novērtējums vai arī būtu jāanalizē proporcionālītātes principa ievērošana, kā arī tas, kāds ir piemērotākais dalībvalstu parlamentu atzinumu skaits, kas ir nepieciešams, lai uzsāktu „dzeltenās kartītes” vai „oranžās kartītes” procedūru, un kā būtu jārikojas gadījumos, kad tiek sasniegts šo procedūru sliksnis saskaņā ar Protokola Nr. 2 par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes principa piemērošanu 7. panta 2. punktu;
13. konstatē, ka vairāki dalībvalstu parlamenti Eiropas lietu komiteju konferencē (*COSAC*) ir pauduši savu interesi ierosināt „zaļās kartītes” mehānisma kā tāda līdzekļa ieviešanu, ar ko uzlabo politisko dialogu; uzskata, ka ir jāapsver ideja par tāda „zaļās kartītes” mehānisma ieviešanu, pateicoties kuram dalībvalstu parlamentiem būtu iespēja ieteikt Komisijai iniciatīvu izstrādāt to vai citu tiesību aktu; šajā saistībā rosina apsvērt, kāds skaits dalībvalstu parlamentu ir nepieciešams, lai uzsāktu šo procedūru, un kāds būtu tās ietekmes apmērs; uzsver, ka iespējamā šāda mehānisma ieviešana nedrīkst negatīvi ietekmēt ES iestādes un parasto likumdošanas procedūru;

14. ņem vērā vairāku dalībvalstu parlamentu izteikto prasību pagarināt astoņu nedēļu laikposmu, kura laikā tie var iesniegt pamatotu atzinumu saskaņā ar Protokola Nr. 2 6. pantu; šajā sakarībā uzskata, ka varētu pārdomāt jautājumu par piemērotu laikposmu, par kuru dalībvalstu parlamentiem ir jāvienojas ar Komisiju un kurā dalībvalstu parlamentiem būtu jāsniedz pamatoti atzinumi, ja tie, balstoties uz laika trūkumu, ko izraisa pamatoti objektīvi iemesli, piemēram, dabas katastrofas un parlamentārā darba pārtraukumi, ir spiesti lūgt šādu termiņa pagarinājumu; uzskata, ka to varētu panākt, ja iestādes un dalībvalstu parlamenti vispirms vienotos par politisku apņemšanos, neaizkavējot attiecīgu tiesību aktu pieņemšanu; uzsver, ka šāds laikposms būtu jānosaka, panākot taisnīgu līdzsvaru starp dalībvalstu tiesībām izteikt iebildumus, pamatojoties uz subsidiaritātes principa pārkāpumu, un efektivitāti, ar kādu Savienībai ir jāreaģē uz tās iedzīvotāju lūgumiem; šajā sakarībā konstatē, ka dalībvalstu parlamentiem ir iespēja piedalīties un apsvērt jautājumu par subsidiaritātes principa ievērošanu, pirms Komisija iesniedz savu tiesību akta priekšlikumu, proti, kad tā publisko zaļo vai balto grāmatu vai tās gada darba programmu; uzskata, ka kopš Lisabonas līguma pieņemšanas dalībvalstu parlamentu iesaistīšanās ES lietās ir ievērojami attīstījusies, tostarp regulāri sadarbojoties ar citiem dalībvalstu parlamentiem;
15. uzskata, ka, ja dalībvalstis vienotos pagarināt laikposmu, kurā to parlamenti var pieņemt pamatotu atzinumu saskaņā ar Protokola Nr. 2 6. pantu, šī vienošanās būtu jāņem vērā drīzumā paredzētajā Līgumu pārskatīšanā; šādu pagarinājuma laikposmu varētu noteikt arī sekundārajos tiesību aktos;
16. atgādina, ka dalībvalstu parlamenti savas bažas par subsidiaritāti var iesniegt jebkurā brīdī konsultāciju procedūras gaitā, kā arī politiskā dialoga ietvaros, iesniedzot atzinumu Komisijai;
17. aicina dalībvalstu parlamentus un Eiropas Parlamenta vieni ar otru efektīvāk sadarboties, tostarp — konkrētās politikas jomās veidojot neformālus EP deputātu un dalībvalstu parlamentu deputātu kontaktus;
18. uzskata, ka ir svarīgi atbalstīt valstu un reģionālos parlamentus, īstenojot līdzekļus, kas dod iespēju apmainīties ar informāciju, piemēram, izveidojot IT platformu, kurai varētu piekļūt ES iedzīvotāji; jo īpaši ņemot vērā to, ka proporcionāli Komisijas priekšlikumu skaitam no dalībvalstu parlamentiem saņemto pamatoto atzinumu skaits 2014. gadā nemainījās, uzsver, ka ir jāizstrādā mehānisms, kas uzlabotu dalībvalstu parlamentu dalību ES likumdošanas procesā, lai gan ir pilnībā jāievēro katras iestādes kompetence un subsidiaritātes princips;
19. mudina izmantot parlamentāro sadarbību, lai stiprinātu dalībvalstu parlamentu nozīmi ES likumdošanas procesā; uzsver, cik svarīgi ir labāk izmantot dalībvalstu parlamentiem pieejamos starpparlamentāros rīkus, piemēram, *COSAC*, Eiropas Parlamenta rīkotās starpparlamentārās sanāksmes un stapparlamentāro konferenci par kopējo ārpolitiku un drošības politiku un kopējo drošības un aizsardzības politiku;
20. uzskata, ka ir jāveido dalībvalstu parlamentāriešu izpratne attiecībā uz dalībvalstu parlamentu īpašo funkciju Eiropas lēmumu pieņemšanā un arī turpmāk ir jāsekmē platformas izmantošana tās ES Starpparlamentu informācijas apmaiņas (*IPEX*) nolūkā, kas sekmē informācijas apmaiņu; atgādina, ka informācijas avots varētu būt Komisijas regulāri rīkotās sabiedriskās apspriešanas, taču dalībvalstu parlamentu deputāti tās

lielākoties neizmanto;

21. iesaka plašāk izmantot dalībvalstu parlamentu pārstāvju tīklu, lai veidotu izpratni par subsidiaritātes un proporcionalitātes principu un uzlabotu *IPEX* darbību;
22. uzskata, ka dalībvalstu parlamentu saskaņā ar Protokolu Nr. 2 7. panta 1. punktu izstrādātie pamatotie atzinumi ir pienācīgi jāņem vērā visām ES iestādēm, pieņemot Savienības lēmumus, un šajā kontekstā mudina ES iestādes panākt attiecīgas vienošanās;
23. atgādina, ka saskaņā ar LES 5. pantā noteikto proporcionalitātes principu „Savienības rīcības saturs un veids ir samērīgs ar Līgumu mērķu sasniegšanai nepieciešamo”; uzsver, ka Eiropas Savienības Tiesa ir noteikusi, ka proporcionalitātes princips „prasa, lai ar Savienības tiesību normu ieviestie līdzekļi būtu atbilstoši attiecīgā tiesiskā regulējuma leģitīmo mērķu īstenošanai un nepārsniegtu to, kas ir nepieciešams, lai tos sasniegtu”;
24. aicina Komisiju attiecībā uz katru tiesību akta priekšlikumu regulāri veikt padziļinātu proporcionalitātes novērtējumu, kura ietvaros tiktu pienācīgi analizēti tās rīcībā esošie dažādie likumdošanas varianti un pamatīgi skaidrota vides, sociālā un ekonomiskā ietekme, kāda varētu būt, ja tiktu izvēlēti alternatīvie risinājumi, un attiecīgā tiesību akta iespējamā ietekme uz konkurētspēju un MVU; uzskata, ka, veicot padziļinātu proporcionalitātes novērtējumu, Komisijai ir jāvar atmest alternatīvos variantus, kuriem ir nesamērīga ietekme vai kuri nevajadzīgi apgrūtina fiziskās personas, uzņēmumus, jo īpaši MVU, pilsonisko sabiedrību, darbiniekus un citas attiecīgās vienības, un ir jāvar labāk izskatīt priekšlikumus no proporcionalitātes principa viedokļa; uzskata, ka varētu apsvērt tā jautājuma loka paplašināšanu, par kuriem sniedz pamatotus atzinumus, iekļaujot arī proporcionalitātes principa ievērošanu;
25. aicina Komisiju ar dalībvalstu palīdzību novērtēt iespēju noteikt rekomendējoša rakstura pamatnostādnes, ar kurām atvieglo dalībvalstu parlamentu uzdevumu novērtēt tiesību aktu atbilstību subsidiaritātes un proporcionalitātes principam;
26. atzinīgi vērtē Itālijas parlamenta Deputātu palātas, Francijas parlamenta Nacionālā asamblejas, Vācijas Bundestāga un Luksemburgas Deputātu palātas priekšsēdētāju paziņojumu, kurā ir uzsvērts, ka „ir nepieciešama nevis Eiropas procesa atcelšana, bet gan tā pastiprināšana, lai reaģētu uz problēmām, ar kurām mēs saskaramies gan Savienības iekšienē, gan ārpus tās”;
27. atkārtoti pauž viedokli, ka jau varētu būt iesniegtas vairākas iniciatīvas par sadarbības starp Eiropas iestādēm un dalībvalstu parlamentiem uzlabošanu un tās efektivitātes uzlabošanu, un jo īpaši Parlaments:
 - ierosina, ka dalībvalstu parlamentu pamatotie atzinumi, kas iesniegti saskaņā ar LES un LESD pievienotā 2. protokola 6. pantu, būtu nekavējoties jānodod kopīgajiem likumdevējiem;
 - iesaka, ka Komisija varētu izstrādāt pamatnostādnes par pamatotajiem atzinumiem attiecībā uz subsidiaritātes jautājumiem, šajā izstrādē piedaloties dalībvalstu parlamentiem, bet neskarot to rīcības brīvību;
 - mudina dalībvalstu parlamentus apmainīties ar saviem secinājumiem par

Komisijas izstrādātajiem novērtējumiem.

28. uzskata, ka Komisijai, Padomei un Parlamentam būtu jāvelta pienācīga uzmanība Reģionu komitejas veiktajiem novērtējumiem attiecībā uz atbilstību subsidiaritātes un proporcionalitātes principam, kad tā izdod atzinumus par tiesību aktu priekšlikumiem;
29. uzsver, ka tiesību aktiem ir jābūt saprotamiem un precīziem, lai puses varētu viegli saprast savas tiesības un pienākumus, tajos ir jāiekļauj pienācīgas ziņošanas, uzraudzības un izvērtēšanas prasības, tie nedrīkst radīt pārmērīgi lielas izmaksas un tos ir jāvar īstenot praksē;
30. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.